

Kirjoita kosmos

Opas spekulatiivisen
fiktion kirjoittamiseen

ISBN: 952-91-9336-X

Toimitus: Anne Leinonen

Kustantajat: Suomen Tieteiskirjoittajat ry. ja
Turun yliopiston tieteiskulttuurikabinetti ry.

Tekstit: Irma Hirsjärvi, Boris Hurtta,
Pasi Jääskeläinen, Jenny Kangasvuo,
Anne Leinonen, Sari Peltoniemi,
Liisa Rantalaiho, Mari Saario,
Petri Salin ja Vesa Sisättö

Taitto ja ulkoasu: Jarmo Karonen

Kansikuvat: Iida Ojanperä

Kuvittajat: Harri Halme, Iida Ojanperä,
Osku Penttinen, Antti Saarainen ja Juha Saransalmi

Kommentoijat: Pasi Karppanen ja Petri Laine

Copyright on tekstien kirjoittajilla ja kuvittajilla

Sisällys

Esipuhe (Anne Leinonen)	6	Novellin tekniikka (Anne Leinonen)	76
Mitä on spekulatiivinen fiktio? (Vesa Sisättö)	12	Novellin tekniikkaa käsittelevässä osuudessa Anne Leinonen esittelee mm. novellin aikarakenteen ratkaisuja, näkökulmien moninaisuutta ja eepin kerronnan muotoja.	
Oppaan alussa Vesa Sisättö esittelee lukijalle, mikä on genre, mitä spekulatiivinen fiktion on ja millaisiin päälajeihin se voidaan jakaa. Artikkeliki selventää spekulatiivisen fiktion ominaispiirteitä ja helpottaa genretekstin tunnistamisessa.		Kuinka käytän kliseitä oikein (Irma Hirsjärvi)	89
Ideasta tarinaksi: hämmästyttävä pikakurssi, jonka avulla juuri sinusta tulee maailman paras spefi-kirjoittaja (Pasi Jääskeläinen) ... 19		Tieteiskirjoittajan on hyvä tuntee genren kliseet, jotta voi välttää pahimpia sudenkuoppia ja toisaalta myös tarvittaessa kierrättää kliseitä uusiksi, tuoreiksi kokonaisuuksiksi. Irma Hirsjärvi perehdyttää lukijan kliseiden maailmaan ja antaa käytännön esimerkkejä hyvistä ja huonoista kliseiden käyttötavoista.	
Mistä löytyy ansiokkaita tarinan aihioita, onko vältettäviä ideoita ja voiko niitä napata? Ideoiden kanssa painimiseen pureutuu omassa artikkelissaan Pasi Jääskeläinen, joka tunnetaan idearikkaista, nyrjähtäneen todellisuuden kuvauksista.		Kirjoittajan viimeinen kirous – neuvoja tekstin viimeistelyyn (Jenny Kangasvuo)	98
Konflikti tarinan moottorina (Petri Salin)	29	Kun novelli on sisällöltään kunnossa, on vielä jäljellä viimeistelyn urakka. Jenny Kangasvuo käsittelee aihetta tekstin hiomisen tasolla: miten löytää tekstistä tarpeeton toisto, miten löytää epäoleellisuudet, mistä saada palautetta.	
Petri Salin kertoo konfliktista, jota voidaan pitää novellin oleellisimpana rakennuspalikkana. Konflikti toimii kolmessa tasossa, yleisenä, henkilökohtaisena ja sisäisenä, ja hyvä teksti hyödyntää näitä kaikkia tasoja samanaikaisesti.		Tyyliä ja kieltä kevyellä tassulla - retkipakkaus muihin universumeihin matkaavalle (Sari Peltoniemi)	111
Ei ihan kuudessa päivässä – uskottavan maailman luominen (Mari Saario)	39	Sari Peltoniemen artikkelissa käsitellään tyylin ja kieliopin hallinnan tärkeyttä. Osiossa on käytännön vinkkejä siihen, kuinka tekstin saa kiillotettua tyylikkääksi omaperäisen äänen säilyttäen.	
Mari Saario käsittelee ympäristön merkitystä ja tärkeyttä tieteiskirjallisuudessa. Uskottavan maailman luominen antaa lukijalleen sitä kuuluisaa ihmeen tuntua, jota hyvältä tieteistekstilä odotetaan.		Vai aiot sinä romaanikirjailijaksi! (Boris Hurтта)	119
Ympäristöstä toiminnaksi (Liisa Rantalaiho)	57	Boris Hurтта laajentaa omassa esseessään näkökulmaa romaanin kirjoittamisen puolelle. Hurтта pakinoi, miten säilyttää itsekunnioitus ja oma ääni kaikkien kirjoitusoppaiden ja ohjeiden viidakossa. Mistä löytyy potku pitkän tekstin kirjoittamiseen?	
Liisa Rantalaihön artikkelissa havainnollistetaan kirjallisuusesimerkein sitä, miten ympäristö muutetaan toiminnaksi, miten novelli aloitetaan houkuttelevasti ja miten aistihavaintoja käytetään hyödyksi tunnelman luomisessa.		Julkaisukanavia (Anne Leinonen)	129
		Sanasto	133
		Lähteitä ja kirjallisuutta	134
		Kirjoittajat	138